

[Hartel.]

fandt i § 9 i Loven af 18. Maj 1937. Den paagældende Passus lød saadan: eller medfører samfundsmæssigt urimelige Indskrænkninger i den fri Erhvervsudøvelse. Jeg mener, det er nødvendigt, at en saadan Bestemmelse medtages ogsaa i det foreliggende Lovforslag, idet den hidtil gældende Lov af 18. Maj 1937 nu sættes ud af Kraft i det mindste til Udgangen af Marts Maaned. Det kan ikke nægtes, at Adgangen til at udøve frit Erhverv er begrænset paa alle Omraader, og jeg forstaar ogsaa, at det er Mening, selv efter at Forholdene har forandret sig for vor almindelige Handelsomsætning, at man vil bevare det Restriktionssystem, vi hidtil har haft. Jeg staar her med et ejendommeligt Dokument. Det er muligt, at den højtærede Handelsminister ikke kender det. Det er et Referat af et Møde, som Erhvervenes Funktionærer afholdt i Valutacentralen den 17. Maj 1940. Til Stede var ved denne Lejlighed fra Valutacentralen Kontorchef Fru Karen Bech, Fuldmægtig Lyngbo, Fuldmægtig Egholm og Fuldmægtig Gradmann og fra Landbrugsraadet Fuldmægtig Knudsen o. s. v. Jeg ser heraf, at vi er kommet dertil, at nu ogsaa Funktionærerne holder Møde om Samfundets Anliggender og vedtager Beslutninger og redegør for, hvorledes vore Import- og Eksportforhold i Fremtiden skal indrettes, og jeg forstaar efter dette, at det er Mening, at Restriktionssystemet skal fortsættes i Fremtiden. Jeg maa sige, at det er med nogen Forbavselse, at man, konstaterer dette. Jeg ser endda, at Mødet er afholdt i Valutacentralens Kontor. Det maa da formodes, at dette er sket med den højtærede Handelsministers Tilladelse. Dette Dokument staar til Ministerens Raadighed.

I øvrigt finder jeg det mærkeligt, at Aftaler, Vedtagelser og Bestemmelser, der kan antages at medføre urimelige Priser eller Forretningsbetingelser, er forbudt i § 10, men efter § 11 kan der udmærket godt træffes Aftaler, Vedtagelser og Bestemmelser af vidt forskellig Art, som vedrører Indskrænkning i de frie Omsætningsforhold. Det eneste logiske havde efter min Opfattelse været, at Regeringen i denne Situation var gaaet over til det Standpunkt, som jeg ved tidligere Lejligheder har gjort gældende fra denne Talerstol, nemlig at forbyde alle de ved Lovens Vedtagelse eksisterende Prisaftaler samt enhver Oprettelse af nye. Saa havde vi vidst, hvor vi var, og saa havde der været Mulighed for at naa frem til en Billiggørelse af Omsætningen og til noget friere Vilkaar, end vi hidtil har levet under.

Det er ganske forstaaeligt, at vi fra Landbrugets Side, der er vant til Priser, som ikke blot ikke indeholder nogen Avance, men som ofte betyder Tab for Producenten, har fuld Forstaaelse for Betydningen af, at det øvrige Prisniveau i Samfundet kommer ned.

I øvrigt er jeg og min Gruppe af den Mening, at det foreliggende Lovforslag kun bliver en Skueret, ligesom Loven af 18. Maj 1937 har været det. Der er jo faktisk intet effektivt sket med Hensyn til de 500 Prisaftaler, som er registreret af Priskontrolraadet, og det maa med Beklagelse siges, at største Parten af dem er opstaaet, efter at Valutacentralsystemet er oprettet, og altsaa kan siges at være kommet til Verden direkte i Ly af dette System. Den højtærede Handelsminister, der altid personlig er saare elskværdig, naar man henvender sig til ham, har ved en tidligere Lejlighed her i det høje Ting sagt, at jeg utrætteligt beskæftigede mig med disse Prisaftaler og specielt med Prisaftalen inden for Stavefabrikkerne, idet jeg har den Opfattelse, at man skal holde sig til noget konkret for at vinde Ørenlyd, men jeg maa desværre sige, at al min Utrættelighed ikke har ført til noget betydeligt; der er registreret og indkaldt Oplysninger o. s. v., men Prisaftalen bestaar uforandret. Dette maa jeg meget beklage, og derfor har vi ikke nogen Tillid til, at denne Lov skal benyttes, og det vil ikke overraske nogen, at vi ikke kan give Lovforslaget vor Stemme, naar vi ikke kan faa Garantier som dem, jeg har omtalt, og vi i Virkeligheden mener, at det rigtige Princip var at ophæve hele Systemet.

Loven af 18. Maj 1937 indeholder i § 6 den Bestemmelse, at Ministeren afgør, hvordan og i hvilket Omfang Raadets Beretninger vil være at offentliggøre — en lignende Bestemmelse findes for øvrigt i det foreliggende Lovforslags § 6. Den eneste — og jeg kan tilføje: ikke meget oplysende Beretning, der er afgivet af Raadet over dets Arbejde, drejer sig om Perioden fra 1. Juni 1937 til 31. Maj 1938; den fremkom i Slutningen af 1938, og siden den Tid har vi intet hørt om Raadets Arbejde. Det er derfor forstaaeligt, at man ser med den største Skepsis paa hele denne Priskontrols Virksomhed.

Jeg kan for øvrigt slutte mig til de Udtalelser, som det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen fremsatte om, at det var paa Tide, at der ogsaa blev grebet ind i Renteforholdene, saaledes at det Misforhold, der er mellem Indlaansrenten og Udlånsrenten, blev taget op til Drøftelse, og